

1) Πόσο θεωρείτε ότι η ακαδημαϊκή σας εκπαίδευση οφέλησε την καλλιτεχνική σας δημιουργία;

Σπούδασα στην Ανωτάτη Σχολή Καλών Τεχνών της Αθήνας και πρόσφατα ολοκλήρωσα της μεταπτυχιακές μου σπουδές στην κατεύθυνση Σχεδιασμός Χώρος Πολιτισμός του τμήματος της Αρχιτεκτονικής στο Εθνικό Μετσόβειο Πολυτεχνείο. Στο πανεπιστήμιο μπορεί κανείς να μάθει να οργανώνει τη σκέψη, τις εμπειρίες και τις επιθυμίες του, να αναμετράται με τις ικανότητές του και να προσεγγίζει τα πράγματα που τον ενδιαφέρουν. Η σχέση με τους καθηγητές και τους συμφοιτητές είναι επίσης πολύτιμη.

2) Θεωρείτε σημαντική την επιμόρφωση του κοινού σχετικά με τα θεωρητικά - ιστορικά χαρακτηριστικά της συγκεκριμένης κι εν γένει της σύγχρονης τέχνης; Ή η πρωτόλεια ενατένιση τέτοιων έργων από το κοινό πρέπει να προσεγγίζει τη μέγιστη δυνατή "παιδική" αγνότητα - περιέργεια; (Η γνώση γύρω απ το αντικείμενο, αποτελεί τροχοπέδη για μια δημιουργική - πρωτόλεια σκέψη του κοινού;)

Η σχέση μεταξύ του έργου τέχνης και του θεατή είναι, και νομίζω οφείλει να είναι, διαδραστική. Είναι σχέση πομπού και δέκτη. Είναι σημαντικό να έχει κανείς μια εικόνα για το γενικό πλαίσιο στο οποίο έχει πραγματοποιηθεί ένα έργο και να μπορεί να το κρίνει μέσα στο πλαίσιο αυτό. Νομίζω, όμως, πως είναι εξίσου σημαντικό να αφήνεται ο θεατής και στο ίδιο το έργο με ένα αίσθημα πρωτόλεια, όπως λέτε, και να αναζητεί τη δική του σχέση με αυτό. Όπως αντίστοιχα αφήνεται κανείς στη μουσική που, ομολογουμένως, "κερδίζει" πιο εύκολα ακόμη και τον πιο "απαίδευτο" ακροατή.

3) Στη σύλληψη των έργων σας, είχατε μια αρχική ιδέα που αποτέλεσε το εφελτήριο της δημιουργίας (αναφορικά με fluxus και ευρύτερα την conceptual art); Ποια είναι η αρχική σύλληψη ως προς τη διαδικασία της δημιουργίας σας, και ποιες οι αναφορές και οι εμπνεύσεις σας από άλλους καλλιτέχνες / ρεύματα από το παρελθόν;

Η δουλειά μου βασίζεται αρκετά στον αυτοσχεδιασμό. Όχι όμως με την αφηρημένη έννοια αλλά βάση μιας συγκεκριμένης ιδέας-θεματικής που επεξεργάζομαι κάθε φορά. Γενικότερα με απασχολεί ο ρόλος και η σημασία του θραύσματος (ή αποσπάσματος), καθώς και έννοιες, όπως, ο χρόνος και η απώλεια, η φθορά και η αποκατάσταση, η καταστροφή και η ανασύνθεση. Ακολουθώ μια πρακτική κατά την οποία στο τελικό έργο συμπυκνώνονται η δημιουργική διαδικασία, η αποδόμηση και η αναδόμηση ανακατασκευή της εικόνας ή του αντικειμένου. Με λίγα λόγια στα έργα είναι εμφανή αρκετά layers "χρώματος" και "συμπεριφορών". Παράλληλα, η επαγγελματική

μου δραστηριότητα στο πεδίο της έρευνας και της σχεδιαστικής αποκατάστασης προϊστορικών τοιχογραφιών, καθώς και η γενικότερη επαφή μου με τις μεθόδους διάσωσης, αποκατάστασης και οργάνωσης του αρχαιολογικού θραύσματος, έχει επιδράσει ουσιαστικά στο πως αντιλαμβάνομαι το εικαστικό έργο. Δεν υπάρχει ευθεία αναφορά σε συγκεκριμένο κίνημα ή καλλιτέχνη, αν και κινήματα όπως το dada ή το fluxus που αναφέρατε, έχουν εφαρμόσει αντίστοιχες πρακτικές. Παλιότερα με ενδιέφεραν αρκετά ο μοντερνισμός και ο γερμανικός εξπρεσιονισμός, καθώς και καλλιτέχνες όπως ο Francis Bacon, ο Anselm Kiefer, ο Robert Motherwell, ο Philip Guston, ο Michel Basquiat, ο Marin Kippenberger κ.α. Αυτές ενδεχομένως είναι οι επιρροές μου. Από εκεί και πέρα δεν αναζητώ τη σχέση μου με συγκεκριμένες πτυχές της ιστορίας της τέχνης. Χρησιμοποιώ και εμπλουτίζω την εργαλειοθήκη που σας περιέγραψα με στόχο να αναπτύξω μια θεματική που θα αναφέρεται άμεσα ή έμμεσα σε σύγχρονα κοινωνικοπολιτικά ζητήματα που με απασχολούν.

4) Σε προσωπικό επίπεδο, κατά τη "βόλτα" με το "κράνος" ("On the shoulders of giants I have a diver down"): Πως βιώσατε την πρόσληψη απ το κοινό; Το έχετε επιχειρήσει ξανά; Και τι διαφορές εντοπίζετε μεταξύ αυτού του δρώμενου και μιας κανονικής έκθεσης ή μιας επίσκεψης σε ένα μουσείο;

Αρχικά να σας περιγράψω λίγο περισσότερο το σκεπτικό. Ο τίτλος On the shoulders of giants I have a diver down και η κεντρική ιδέα πίσω από το έργο αυτό, αποτελεί έναν αναστοχασμό της μεσαιωνικής ρήσης The Dwarf on Giant's Shoulders που αποδίδεται στον Βερνάρδο της Σαρτρ (12ος αιώνας μ.Χ.), ο οποίος συνήθιζε να συγκρίνει τους συγχρόνους του με νάνους ανεβασμένους στους ώμους γιγάντων. Τόνιζε με αυτό τον τρόπο ότι ο σύγχρονός του άνθρωπος, έβλεπε καλύτερα και πιο μακριά από ότι οι πρόγονοί του, επειδή εκείνοι τον ανασηκώνουν στους γιγάντιους ώμους τους (βλέπε σχετικά: Calinescu, Matei, 2011, Πέντε όψεις της νεωτερικότητας, μτφ. Ανδρέας Παππάς, Αθήνα, Ανωτάτη Σχολή Καλών Τεχνών, σελ. 47). Στο έργο, το σκάφανδρο λειτουργεί μεταφορικά ως διαμεσολαβητής ανάμεσα στο παρελθόν και το παρόν και συμβολίζει, τόσο την έννοια της ανάδυσης του παρελθόντος στο παρόν, όσο και την καταβύθιση του παρόντος σε αυτό. Η αναδιατύπωση της ρύσης σχολιάζει, με την ευρύτερη έννοια, τη συχνά προβληματική ανάγνωση και οικιοποίηση του παρελθόντος στο παρόν. Το υπέρμεγέθες σκάφανδρο λειτουργεί έτσι ως το κέλυφος-κάλλυμα ενός σύγχρονου νεωτερικού "φαντάσματος" που, ενώ πορεύεται με ταχύτητα στο μέλλον, στρέφεται εμμονικά στο παρελθόν και βυθίζεται σε αυτό δίχως να χτίζει μια ουσιαστική διαλεκτική σχέση μαζί του.

Ως προς τη "βόλτα" ήταν αρκετά αυθόρμητη και ήταν η πρώτη φορά που επιχειρήσα κάτι τέτοιο. Η αντιμετώπιση του κόσμου ήταν σε γενικές γραμμές αρκετά ομαλή. Κινήθηκε κάπου μεταξύ της συγκρατημένης έκπληξης και της ψύχραιμης αποστασιοποίησης διαφοράς. Υπήρξαν βέβαια και 2-3 πιο περίεργοι. Εκτός του εκθεσιακού χώρου το έργο απογυμνώνεται κατά κάποιο τρόπο. Αυτό ήταν μέρος της πρόθεσής μου, σαν πείραμα. Να δω τη λειτουργία του έργου σε ανοιχτό χώρο, το πως αυτό εντάσσεται μέσα στο πλήθος και να δημιουργήσω παράλληλα συσχετισμούς με συγκεκριμένα κτίρια που θα συναντούσα στην διαδρομή (Από το Βυζαντινό Μουσείο έως

και λίγο μετά την πλατεία Ομονοίας). Δεν είναι όμως εύκολο να συγκροτείς νοήματα όταν όλα γύρω κινούνται στο δικό τους ρυθμό. Αν ξαναδοκίμαζα μια τέτοια δράση θα έλεγα ότι χρειάζεται περισσότερος σχεδιασμός. Σε κάθε περίπτωση ήταν δυνατή εμπειρία και είμαι χαρούμενος με το φωτογραφικό υλικό που προέκυψε (φώτο Σπύρος Στάβερης) που καλύπτει ένα μέρος των συσχετισμών που είχα αρχικά στο μυαλό μου και άλλους που προέκυψαν στην πορεία.

5) Υπήρχε κάποια συγκεκριμένη έννοια στο σύμβολο του δύτη, που να διέπει και τα εκθέματα στα οποία απεικονίζεται με διαφορετικό τρόπο ("I have a diver down" / "Heil diver"); Πιστεύετε ότι πρέπει να τη μοιραστείτε ή να την αφήσετε ελεύθερη σε ερμηνεία, και γιατί;

Ο δύτης παρουσιάζεται σε αυτή την ενότητα της δουλειάς μου με διάφορους τρόπους και, όπως είναι προφανές, αναφέρεται είτε αλληγορικά είτε κυριολεκτικά στην έννοια της ανάδυσης και της κατάδυσης. Άλλωτε υποδηλώνεται με το σχήμα ενός σκαφάνδρου και άλλωτε "λεκτικά", μέσα από τη χρήση του αντίστοιχου χρωματικού συμβόλου από τον ναυτικό κώδικα επικοινωνίας. Έναν συμβολισμό σας περιέγραψα παραπάνω (βλέπε ερώτηση 4). Σε άλλες περιπτώσεις λειτουργεί ως δοχείο "εσωστρέφειας" και η "κατάδυση" αναφέρεται σε μια αναζήτηση ψυχαναλυτικής φύσεως. Το έργο Heil diver υπαινίσσεται με κωμικοτραγικό τρόπο την αναδυόμενη τάση του φασιστικού στοιχείου.

6) Ποια η γνώμη σας για τη μουσική παρέμβαση στην εικαστική αυτή έκθεση; [γενικά, αλλά και συγκεκριμένα για το project που ονομάζεται "The diver drowned drawing drones" (<https://noisemuse.wordpress.com/2016/05/27/the-diverdrowned-drawing-drones/>)]. Γενικότερα, πόσο πολυεπίπεδη μπορεί να γίνει η ανάγνωση τέτοιων εκθεμάτων;

Αρχικά χαίρομαι που η ίδια η έκθεση αποτέλεσε αφορμή για μια τέτοια παρέμβαση. Βρίσκω ιδιαίτερα ενδιαφέρον και πετυχημένο το εγχείρημά σας, τόσο ως πρόθεση, όσο και ως αποτέλεσμα. Μέσω αυτής της συνύπαρξης δίνεται μια άλλη διάσταση στο χώρο του μουσείου και στα εκθέματα. Δυστυχώς δεν έχω καταφέρει να παρακολουθήσω από κοντά τις δράσεις σας και έχω ακούσει μόνο ένα μικρό δείγμα από τη δουλειά σας (μέσω του blog). Βρίσκω όμως πως τα ηχητικά τοπία που δημιουργείτε εντάσσονται πολύ καλά και είναι σε πολύ καλό διάλογο με το γενικότερο κλίμα και τη θεματική της έκθεσης. Ο τίτλος "The diver drowned drawing drones" είναι εξαιρετικός και θα ήθελα πολύ να ακούσω το αποτέλεσμα αυτού του project.

7) Ποια πιστεύετε ότι "πρέπει" ή θα μπορούσε να είναι η σχέση μεταξύ των εκθεμάτων και της μουσικής σε αντίστοιχες περιπτώσεις (πχ. "ερμηνεία" των πρώτων και μετενσάρκωση τους σε μουσική / ενστικτώδης δημιουργία - αυτοσχεδιασμός με εφελτήριο τα συναισθήματα που γεννούν τα εκθέματα στον ερμηνευτή); Πως βλέπετε γενικά τέτοια εγχειρήματα "επικοινωνίας" δύο ή περισσότερων τεχνών;

Η συνύπαρξη και η επικοινωνία μεταξύ των τεχνών έχει μακρύ παρελθόν και θα έχει σίγουρα και μέλλον. Από το μοντερνισμό και μετά οι εικαστικές τέχνες διασπάστηκαν σταδιακά σε πολλά μικρά τμήματα, έχασαν σε κάποιο βαθμό τη λειτουργικότητά τους και απομονώθηκαν. Προφανώς ο κινηματογράφος και το θέατρο, εντάσσουν συχνά στο σώμα τους πολλά διαφορετικά στοιχεία από όλες τις μορφές τέχνης, κάτι που είναι στη φύση τους. Νομίζω ότι μέσα από προσπάθειες σαν αυτή που επιχειρείτε (ακόμη και με πιο ενεργητική συμμετοχή από πλευράς των εικαστικών, όπως περιγράφετε) η εικόνα και ο ήχος μπορούν να συνδεθούν σε μια μορφή συνολικής εμπειρίας. Κάτι τέτοιο θα είχε εξαιρετικό ενδιαφέρον. Για να το πω πιο απλά, νομίζω ότι πρέπει να συνεχίσετε αυτό που κάνετε.

8) Ποια πιστεύετε ότι είναι η επίδραση της επαναληπτικότητας στην καλλιτεχνική δημιουργία και θεωρείτε ότι όλοι οι καλλιτέχνες μέχρι να πεθάνουν θα φτιάχνουν το ίδιο έργο - έκθεμα; (με βάση την επαναληπτικότητα των σπασμένων και βαμμένων ξύλων)

Η επαναληπτικότητα στην καλλιτεχνική διαδικασία είναι νομίζω φαινομενική και οφείλετε συχνά στα εργαλεία και τα υλικά που επιλέγει κανείς να χρησιμοποιεί. Όπως για παράδειγμα ο μουσικός επιλέγει κάποιο όργανο. Δεν σημαίνει όμως ότι διαπραγματεύεται και το ίδιο έργο. Το ξύλο, είτε σπασμένο, είτε ολόκληρο, είναι ένα υλικό που μου είναι πιο οικείο και μέσω του οποίου μπορώ να επεξεργαστώ καλύτερα τις ιδέες μου. Δεν νομίζω ότι θα μπορούσα με την ίδια ευκολία να δουλέψω σε μάρμαρο ή σε μέταλλο για παράδειγμα. Επίσης, μη ξεχνάτε ότι το βαμμένο ή ζωγραφισμένο ξύλο δεν είναι πια, ξύλο. Είναι η μορφή και το νόημα που του έχεις δώσει. Πάντως, ακόμη και αν κάποιος επεξεργάζεται εμμονικά την ίδια μορφή ή το ίδιο μοτίβο, όσο και αν μοιάζει αυτιστική αυτή η διαδικασία, υπάρχει συνήθως συγκεκριμένος λόγος και εξυπηρετείτε κάποιος σκοπός. Δείτε για παράδειγμα τον Warhol. Υπαινίχθηκε πολλά πράγματα για την εποχή του επαναλαμβάνοντας και παραλλάσσοντας την εικόνα της Marilyn Monroe.

9) Πως εντάσσεται το έργο με τίτλο "Προγονικό" στη φιλοσοφία που κρύβει η γενικότερη έννοια της έκθεσης και ειδικότερα η ανατροπή που αναφέρεται; Τα χρώματα μπλε και κόκκινο που αχνοφαίνονται σε δύο σημεία του πίνακα είναι τυχαία ή ενέχουν κάποιο συμβολισμό - αναφορά;

Χαίρομαι που ρωτάτε για το συγκεκριμένο έργο, καθώς είναι και το παλαιότερο δείγμα της δουλειάς μου στην έκθεση (από την ενότητα της πτυχιακής μου εργασίας στην ΑΣΚΤ το 2005). Θεωρώ ότι αποτελεί σημείο εκκίνησης για τον γενικότερο προβληματισμό που ανέπτυξα από εκεί και μετά. Ο τίτλος "Προγονικό" είναι αλληγορικός και σχετίζεται με τη θεματολογία που αναπτύσσεται στο έργο. Συγκεκριμένα υπάρχει μια αντιστροφή στην "γραμμική" πορεία της εξέλιξης. Η πιθηκόμορφη μορφή (δεξιά) κινείται προς το μέλλον και η ανθρωπόμορφη (αριστερά) στρέφεται προς το παρελθόν. Όσο για τα χρώματα που αχνοφαίνονται είναι ίχνη από προηγούμενες φάσεις του έργου. Δεν υπάρχει συγκεκριμένη σκοπιμότητα πίσω από αυτά αλλά προδίδουν τη γενικότερη "φιλοσοφία" της δουλειάς, όπως σας την περιέγραψα παραπάνω (βλέπε ερώτηση 3).

Σας ευχαριστώ για τη συνέντευξη. Συγχαρητήρια για την προσπάθεια που κάνετε στο πλαίσιο της έκθεσης. Εύχομαι καλή συνέχεια σε ότι κάνετε!

03/06/2016

Νίκος Σεπετζόγλου